Shahid Bahonar University of Kerman

Journal of Accounting Knowledge

Print ISSN: 2008 - 8914 Online ISSN: 2476 - 292X

Iranian Accounting Association

Fraudulent Financial Reporting and Sustainability Reporting: The Moderating Role of Managers' Behavioral Traits

Gholamhossein Mahdavi[1], **Maryam Hasili**[2] and **Younes Masoudi**[3]

1. **Corresponding Author**, Department of Accounting, Faculty of Economics, Management and Social Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran. **Email:** ghmahdavi@rose.shirazu.ac.ir
2. Department of Accounting, Faculty of Economics, Management and Social Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran. **Email:** hasili.maryam@gmail.com
3. Department of Accounting, Faculty of Economics, Management and Social Sciences, Shiraz University, Shiraz, Iran. **Email:** younes.masoudi@mail.um.ac.ir

Article Info

Article Type:
Research Article.

Article History:
Received: 4 September 2025
Received in revised form: 5 November 2025
Accepted: 11 November 2025
Available online: 7 November 2026

***Keywords*:**
Fraudulent Financial Reporting,
Narcissism,
Optimism,
Shortsightedness,
Sustainability Reporting.

JEL Classification:
G33, G34, M10, M14, M41, Q56.

A B S T R A C T

Objective: This research examines the moderating role of narcissism, optimism, and myopia of managers as behavioral traits on the relationship between fraudulent financial reporting and sustainability, and by explaining behavioral links, it provides a basis for formulating regulatory policies and improving reporting frameworks.

Method: This applied research with a retrospective approach analyzed 1,243 firm-year data from 2013 to 2023. Fraudulent reporting was based on Standard 240, and sustainability was measured according to the components of the Global Initiatives Organization. Managers' behavioral traits were considered as moderating variables along with four control variables in a structural equation model using Smart PLS-4 software.

Results: The results of factor analysis, reliability, and construct validity confirm good model fit and predictability. The findings indicate a significant negative relationship between fraudulent financial reporting and sustainability. Also, managers' behavioral traits play a moderating role in this relationship: narcissism and optimism have a significant positive moderating effect, while myopia has no significant effect.

Conclusion: The results of this study show that understanding financial reporting behaviors and sustainability is incomplete without considering managers' psychological traits, highlighting the innovation of the research and explaining the moderating role of managers' behavioral traits in the link between financial fraud and sustainability. This study demonstrated that combining agency, legitimacy, and top management perspectives can provide a comprehensive framework for analyzing managerial motivations. The findings emphasize the importance of cognitive assessments of managers and the formulation of clearer disclosure policies.

Cite this article: Mahdavi, Gh., Hasili, M., & Masoudi, Y. (2026). Fraudulent financial reporting and sustainability reporting: the moderating role of managers' behavioral traits. *Journal of Accounting Knowledge*, *17*(3), 23-42. https://doi.org/10.22103/jak.2025.25865.4220

Publisher: Shahid Bahonar University of Kerman.
© Author(s)

Introduction

Fraudulent financial reporting and sustainability reporting represent two pivotal dimensions of transparency and stakeholder confidence within contemporary corporate governance systems, and their interaction bears profound implications for investors' decision-making, regulatory oversight, and the broader socio-economic environment. While prior studies have explored the general relationship between these two constructs, there remains a notable deficiency in research addressing how individual-level determinants-particularly the behavioral and psychological characteristics of managers-shape this interaction. This gap is critical, as accumulating behavioral evidence indicates that managers' personality traits exert substantial influence over their ethical orientations, motivational tendencies, and cognitive judgments regarding disclosure practices and potential engagement in financial manipulation. Consequently, understanding these behavioral dynamics can deepen insights into the mechanisms that either foster or hinder organizational transparency. The present study seeks to address this deficiency by investigating the moderating effects of three key managerial behavioral traits-narcissism, optimism, and myopia-on the relationship between fraudulent financial reporting and sustainability disclosure. In addition to this primary objective, the study aims to delineate the nature, direction, and intensity of the association between fraudulent financial reporting and sustainability information, assess how each behavioral characteristic conditions this link, and derive policy and governance implications that may guide both corporate regulators and standard setters. The theoretical foundation of the research integrates agency theory with behavioral psychology, thereby offering a multidimensional explanation of how managerial opportunism, self-enhancement tendencies, and cognitive biases can collectively influence the accuracy, reliability, and ethical quality of both financial and non-financial reporting.

Method

This applied study employs a descriptive-correlational research design based on retrospective data to empirically examine the influence of managers' behavioral traits on the relationship between fraudulent financial reporting and sustainability reporting. The research utilizes secondary data collected from publicly available sources, including audited financial statements, official corporate databases, and validated internet repositories. Fraudulent financial reporting was identified using 18 standardized indicators specified in Auditing Standard No. 240, ensuring comparability and objectivity in the detection of fraud. The sustainability reporting index was constructed in accordance with the Global Reporting Initiative (GRI) framework, incorporating four principal dimensions-economic, environmental, social, and strategic disclosures. Three behavioral traits of managers-narcissism, optimism, and myopia-were analyzed as moderating variables. Narcissism was operationalized through two measurable indicators: managers' signature size and facial width-to-height ratio obtained from official portraits. Optimism was assessed by comparing forecasted and actual profits, and myopia was determined by analyzing deviations in marketing and research and development (R&D) expenditures relative to return on assets. Control variables, including financial leverage, liquidity, firm size, and profitability, were incorporated to isolate behavioral effects. Data analysis was conducted through structural equation modeling (SEM) using Smart PLS-4 software to evaluate causal and moderating relationships simultaneously.

Sampling Procedures

The statistical population comprised all companies listed on the Tehran Stock Exchange (TSE) and the Over-the-Counter (OTC) Market between 2013 and 2023. A purposive sampling approach was implemented, applying homogeneity criteria related to data completeness, industry classification, and fiscal year consistency. Firms with missing data or inconsistent financial reporting periods were excluded to ensure reliability and comparability. Ultimately,

113 companies met the inclusion criteria and were selected as the final sample. The study relied exclusively on archival data; therefore, no direct human participation occurred, and no ethical concerns regarding informed consent or participant compensation were applicable. Nevertheless, all procedures adhered to academic and institutional ethical standards, and data were collected and analyzed strictly for research purposes without any intervention or manipulation.

Sample Size, Power, and Precision

The intended sample size was determined based on the availability of complete financial and non-financial data for firms meeting the inclusion criteria during the 10-year observation period. Out of the total population of listed firms, 113 companies were retained after screening, which provided sufficient statistical power for structural equation modeling. The achieved sample size exceeded the minimum threshold recommended for SEM analysis (10 observations per parameter estimated), ensuring the reliability and precision of parameter estimates. No interim analyses or stopping rules were required, as the study relied on secondary and finalized financial data. The final sample and model configuration provided adequate explanatory power to detect moderating effects and test the hypothesized relationships with acceptable levels of statistical precision.

Results

The findings of this study reveal a statistically significant and negative relationship between fraudulent financial reporting and sustainability reporting, indicating that as the extent of financial fraud increases, the level and quality of sustainability information disclosure tend to decline. This inverse association underscores the detrimental impact of deceptive financial behavior on organizational transparency and accountability. Further analysis of the moderating effects of managerial behavioral traits demonstrated that narcissism and optimism significantly weaken this negative relationship by amplifying opportunistic tendencies among managers. These traits encourage the strategic and instrumental use of sustainability disclosures as a façade to mask underlying weaknesses and misrepresentations in financial statements. Conversely, managerial myopia did not exhibit a statistically significant moderating effect, suggesting that short-term orientation alone may not substantially alter the fraud-sustainability dynamic. The results also showed that control variables such as financial leverage, liquidity, firm size, and return on assets exert meaningful influences on the strength and direction of these relationships, confirming the complex interplay between financial structure and managerial behavior. Overall, while sustainability reporting is generally expected to promote transparency, ethical conduct, and corporate accountability, the evidence suggests that in environments characterized by weak governance mechanisms and certain behavioral predispositions of managers, it may instead serve as a tool for concealing financial irregularities. Accordingly, these findings emphasize the necessity of reinforcing oversight systems, implementing psychological and behavioral evaluations of managers prior to their appointment, and establishing clearer, enforceable standards for sustainability disclosure by regulatory and standard-setting institutions.

Conclusions

The results of this research demonstrated that fraudulent financial reporting maintains a negative and statistically significant relationship with sustainability reporting, suggesting that firms engaging in higher levels of financial fraud tend to provide less extensive and lower-quality disclosures regarding sustainability performance. Interpreted through the theoretical lenses of agency theory, legitimacy theory, and stakeholder theory, this outcome reflects how fraudulent behavior undermines organizational transparency, erodes stakeholder trust, and weakens corporate accountability mechanisms. Furthermore, the analysis highlighted the

crucial moderating role of managerial behavioral traits in shaping this relationship. Specifically, narcissism and optimism exhibited a positive and significant moderating influence, implying that managers characterized by these traits are more likely to exploit sustainability reporting as a strategic or symbolic tool to obscure unethical financial practices and maintain a façade of legitimacy. Conversely, managerial myopia did not demonstrate a statistically meaningful effect, potentially due to contextual variations in institutional environments and differences in governance frameworks that mitigate short-term decision biases. The findings underscore the necessity of integrating psychological and behavioral dimensions of managers into analyses of financial and non-financial reporting risks, marking an advancement beyond prior studies that primarily emphasized demographic or structural variables. From a practical standpoint, the study suggests that implementing psychological evaluations during managerial recruitment and enforcing rigorous, measurable sustainability disclosure standards by regulatory and standard-setting authorities can help curb opportunistic behaviors. Finally, future research is encouraged to investigate a broader range of behavioral and ethical characteristics across diverse industries and institutional settings, thereby enhancing the external validity and comparative insights of behavioral accounting studies.

Author Contributions

This article is based on **Maryam Hasili**'s Master's Thesis in accounting under the supervision of **Dr. Gholamhossein Mahdavi** at **Shiraz University**, which was finalized with the cooperation of **Younes Masoudi**.

First Author: Thesis supervisor, research design, supervision of research stages, review and control of results, correction, review and finalization of the article.

Second Author: Development of theoretical foundations and research background, preparation of samples, data collection, calculations, statistical analysis of data, analysis and interpretation of information and results, and preparation of the initial draft of the article.

Third Author: Played a role in revising and adjusting the initial draft of the article, arranging the article according to the journal format for submission, making corrections required by the referees in several stages, and finally finalizing the article.

Data Availability Statement

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author, [G.M.], upon reasonable request.

Acknowledgements

The authors thank all participants in this study.

Ethical Considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

مجله دانش حسابداری
شاپا چاپی: ۸۹۱۴-۲۰۰۸ شاپا الکترونیکی: ۲۴۷۶-۲۹۲X
دانشگاه شهید باهنر کرمان
انجمن حسابداری ایران

گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری: نقش تعدیل‌کنندگی ویژگی‌های رفتاری مدیران

غلامحسین مهدوی[۱]✉، مریم حصیلی[۲] و یونس مسعودی[۳]

۱. **نویسنده مسئول**، گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. **رایانامه:** ghmahdavi@rose.shirazu.ac.ir
۲. گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. **رایانامه:** hasili.maryam@gmail.com
۳. گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. **رایانامه:** younes.masoudi@mail.um.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: مقاله پژوهشی.

تاریخ‌ها:
تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۶/۱۳
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۸/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۸/۲۰
تاریخ انتشار برخط: ۱۴۰۵/۸/۱۶

واژه‌های کلیدی:
خودشیفتگی،
خوش‌بینی،
کوته‌بینی،
گزارشگری پایداری،
گزارشگری مالی متقلبانه.

طبقه‌بندی JEL:
G33, G34, M10, M14, M41, Q56.

چکیـــده

هدف: این پژوهش نقش تعدیلی خودشیفتگی، خوش‌بینی و کوته‌بینی مدیران را به عنوان ویژگی‌های رفتاری بر رابطه میان گزارشگری مالی متقلبانه و پایداری بررسی کرده و با تبیین پیوندهای رفتاری، زمینه تدوین سیاست‌های نظارتی و بهبود چارچوب‌های گزارشگری را فراهم می‌سازد.

روش: این پژوهش کاربردی با رویکرد پس‌رویدادی، داده‌های ۱,۲۴۳ سال– شرکت را طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ تحلیل کرده است. گزارشگری متقلبانه بر مبنای استاندارد ۲۴۰ و پایداری براساس مؤلفه‌های سازمان ابتکارات جهانی سنجیده شد. ویژگی‌های رفتاری مدیران به‌عنوان متغیر تعدیل‌گر و چهار متغیر کنترلی در الگوی معادلات ساختاری در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس–۴ لحاظ شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل عاملی، پایایی و روایی سازه‌ها، برازش مطلوب و پیش‌بینی‌پذیری الگو را تأیید می‌کند. یافته‌ها نشان می‌دهد گزارشگری مالی متقلبانه و پایداری رابطه منفی و معناداری دارد. همچنین، ویژگی‌های رفتاری مدیران در این رابطه نقش تعدیل‌گر دارد؛ خودشیفتگی و خوش‌بینی اثر تعدیلی مثبت و معنادار داشته و کوته‌بینی فاقد اثر معنادار است.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان می‌دهد درک رفتارهای گزارشگری مالی و پایداری بدون توجه به ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران ناقص است که بیانگر نوآوری پژوهش، تبیین نقش تعدیل‌گر ویژگی‌های رفتاری مدیران در پیوند تقلب مالی و پایداری است. این مطالعه نشان داد ترکیب دیدگاه‌های نمایندگی، مشروعیت و سطوح عالی مدیریت می‌تواند چارچوبی جامع برای تحلیل انگیزه‌های مدیریتی فراهم کند. یافته‌ها اهمیت ارزیابی‌های شناختی مدیران و تدوین سیاست‌های افشای شفاف‌تر را برجسته می‌سازد.

استناد: مهدوی، غلامحسین؛ حصیلی، مریم و مسعودی، یونس (۱۴۰۵). گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری: نقش تعدیل‌کنندگی ویژگی‌های رفتاری مدیران. *مجله دانش حسابداری*، ۱۷(۳)، ۲۳–۴۲. https://doi.org/10.22103/jak.2025.25865.4220

ناشر: دانشگاه شهید باهنر کرمان.
© نویسنده/ نویسندگان.

۱- مقدمه

رسوایی‌های مالی، با پیامدهای سنگین برای ذینفعان و نظام اقتصادی، یکی از چالش‌های اصلی حاکمیت شرکتی به شمار می‌رود. گزارشگری مالی متقلبانه در قالب‌هایی چون مدیریت سود (سوزا[1] و همکاران، ۲۰۱۹ و نادری و همکاران، ۱۴۰۱)، اجتناب مالیاتی (کالبوانا[2] و همکاران، ۲۰۲۳ و رحیمی و کیانی، ۱۴۰۲)، تجدید ارائه صورت‌های مالی (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۵) و دستکاری اطلاعات مالی (مولیانی[3] و همکاران، ۲۰۱۹) بروز می‌یابد. در مقابل، گزارشگری پایداری با اهدافی نظیر افزایش شفافیت و کاهش نامتقارنی اطلاعات می‌تواند ارزش درازمدت شرکت را ارتقا دهد (تانجونگ و مغفیرو[4]، ۲۰۲۳ و حکمت و همکاران، ۱۴۰۴)، اگرچه برخی از مدیران آن را به‌عنوان پوششی برای پنهان‌سازی تقلب به کار می‌برند (سوزا و همکاران، ۲۰۱۹). تجارب تاریخی همچون ورشکستگی انرون و ورلدکام، ضعف در حاکمیت شرکتی را نمایان ساخته است (دیکین و کنزلمان[5]، ۲۰۰۴). حاکمیت شرکتی، مطابق دیدگاه فاما و جنسن[6] (۱۹۸۳)، ابزار کاهش مشکلات نمایندگی و بهبود عملکرد شرکت‌هاست و با ارتقای پاسخ‌گویی به ذینفعان، زمینه ارزش‌آفرینی پایدار را فراهم می‌کند (حساس‌یگانه، ۱۴۰۳).

نظریه سطوح عالی مدیریتی بر این باور است که تصمیم‌های کلان سازمانی بازتاب ویژگی‌های فردی و شناختی مدیران‌ارشد بوده و این ویژگی‌ها می‌تواند به‌طور اساسی بر کیفیت گزارشگری مالی و پایداری اثرگذار باشد. همچنین، نظریه تنظیم شناختی تأکید دارد که ادراک ذهنی مدیران، مسیر تفسیر اطلاعات و افشا را شکل می‌دهد (همبریک و میسون[7]، ۱۹۸۴). با توجه به نقش با اهمیت مدیران در تصمیم‌گیری‌های راهبردی، ویژگی‌های رفتاری آن‌ها می‌تواند تأثیر معناداری بر کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد پایدار شرکت داشته باشد. تصمیم‌های مدیریتی که ناظر بر برنامه‌ریزی، عملیات و افشای اطلاعات مالی هستند، تحت تأثیر ویژگی‌های روان‌شناختی و شرایط محیطی قرار می‌گیرد (آگوستیا[8] و همکاران، ۲۰۲۳). در حالی که پژوهش‌های پیشین به طور عمده بر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی اعضای هیئت‌مدیره همچون سن، جنسیت، تخصص مالی و استقلال تمرکز داشته‌اند (کالبوانا و همکاران، ۲۰۲۳ و لیائو[9] و همکاران، ۲۰۲۴) اما شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که صرف نظر از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، خصیصه‌های رفتاری مدیران مانند خودشیفتگی، خوش‌بینی و کوته‌بینی می‌تواند نقش مهمی در جهت‌دهی به تصمیم‌های مالی و افشای اطلاعات ایفا کند (آگوستیا و همکاران، ۲۰۲۳؛ محمدی و همکاران، ۱۴۰۰ و اسماعیلی‌کیا و همکاران، ۱۴۰۴).

مسئله اصلی این پژوهش آن است که در شرایطی که گزارشگری مالی متقلبانه می‌تواند به کاهش شفافیت و اعتماد عمومی بینجامد، چگونه ویژگی‌های رفتاری مدیران می‌تواند این رابطه را تحت تأثیر قرار دهد؟ به عبارت دیگر، چه میزان از ویژگی‌های رفتاری مدیران در تمایل آن‌ها به استفاده ابزاری از گزارشگری پایداری برای پوشش رفتارهای متقلبانه مالی نقش دارد؟ مدیران متقلب گاهی برای کسب منافع شخصی یا سازمانی، اقدام به تحریف آگاهانه اطلاعات می‌کنند (آدگبوی[10] و همکاران، ۲۰۱۹ و فصیحی و برشد، ۱۴۰۲) و ممکن است از گزارشگری پایداری به‌عنوان پوششی برای ضعف‌های گزارشگری مالی استفاده شود (شاهین و چانکایا[11]، ۲۰۲۰). افزون بر این، شواهدی از پژوهش‌های مبتنی بر نظریه چشم‌انداز تجمعی نشان می‌دهد که

---

1. Souza
2. Kalbuana
3. Mulyani
4. Tanjung & Maghfiroh
5. Deakin & Konzelmann
6. Fama & Jensen
7. Hambrick & Mason
8. Agustia
9. Liao
10. Adegboye
11. Şahin & Çankaya

نگرش مدیران به ریسک نیز می‌تواند به‌صورت معناداری در وقوع گزارشگری مالی متقلبانه مؤثر باشد و با جهت‌دهی تصمیم‌های حسابداری، رفتارهای پرریسک در افشای پایداری را تشدید کند (ثقفی و حسن‌زاده‌دیوا، ۱۴۰۰).

اگرچه مطالعات اخیر به اهمیت ویژگی‌های رفتاری مانند خودشیفتگی، خوش‌بینی و کوته‌بینی مدیران نیز توجه کرده‌اند (لیائو و همکاران، ۲۰۲۴؛ محمدی و همکاران، ۱۴۰۰؛ بزرگ اصل و همکاران، ۱۴۰۰ و اسماعیلی کیا و همکاران، ۱۴۰۴) اما شواهد کافی درباره نحوه تأثیر این خصیصه‌ها بر پیوند میان گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری وجود ندارد. با توجه به اینکه تصمیم‌گیری‌های مالی، بویژه در بستر تقلب، بازتاب ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران است، نادیده‌گرفتن این خصیصه‌ها می‌تواند موجب نقص در تحلیل‌های مرتبط با حاکمیت شرکتی شود. تبیین نقش تعدیل‌گر این ویژگی‌ها در پیوند میان گزارشگری مالی متقلبانه و پایداری، خلاء نظری در ادبیات را پوشش داده و چشم‌اندازی نو ارائه می‌کند. همچنین، پژوهش حاضر با رویکردی نوین و بهره‌گیری از داده‌های پس‌رویدادی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و فرابورس تهران در سال‌های اخیر، با استفاده از الگوی معادلات ساختاری در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس انجام شده است. در گام نخست، اطلاعات مربوط به گزارشگری مالی متقلبانه، افشای پایداری و ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران گردآوری و تحلیل شد؛ سپس اثر تعدیلی هر یک از این ویژگی‌ها در ارتباط میان تقلب مالی و پایداری بررسی شد. نتایج این پژوهش می‌تواند راهگشای سیاست‌گذاران، نهادهای ناظر و سرمایه‌گذاران در شناسایی ریسک‌های رفتاری و بهبود حکمرانی شرکتی باشد.

در ادامه مقاله ابتدا ادبیات و پیشینه پژوهش مربوط به گزارشگری پایداری، گزارشگری مالی متقلبانه و ویژگی‌های رفتاری مدیران بیان خواهد شد. سپس روش‌شناسی پژوهش تشریح می‌شود. بخش آخر به تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری اختصاص دارد.

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱- گزارشگری پایداری و گزارشگری مالی متقلبانه

گزارشگری پایداری یکی از ابزارهای بنیادین ارتقای شفافیت، پاسخگویی و مشروعیت سازمان‌ها در چارچوب حکمرانی شرکتی نوین است (هیگینز[1] و همکاران، ۲۰۱۸؛ فن[2]، ۲۰۲۳ و مهدوی و صادقی، ۱۴۰۲). این مفهوم نخستین‌بار در گزارش براندلند[3] (۱۹۸۷) با تمرکز بر نیازهای نسل کنونی و آینده مطرح شد و به‌تدریج در قالب سه بُعد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی گسترش یافت (شاهین و چانکایا، ۲۰۲۰). نهادهای بین‌المللی همچون پیمان‌نامه جهانی سازمان ملل[4] (۱۹۹۲) بر افشای اطلاعات غیرمالی و تعهد به پایداری در راستای کسب مشروعیت اجتماعی تأکید دارند (پورتر و وندرلیند[5]، ۱۹۹۵ و تانجونگ و مغفیرو، ۲۰۲۳). همچنین، افشای اطلاعات بااهمیت پایداری، افزون‌بر ارتقای شفافیت، می‌تواند عملکرد و ارزش شرکت را نیز به‌واسطه انتخاب راهبرد تجاری مناسب بهبود دهد (کاظمی و همکاران، ۱۴۰۳ و پناهی‌درچه و همکاران، ۱۴۰۴).

از منظر نظری، گزارشگری پایداری در تعامل مستقیم با نظریه‌های مشروعیت، ذی‌نفعان و نمایندگی قرار دارد. نظریه مشروعیت بر این فرض استوار است که سازمان‌ها برای حفظ بقا نیازمند تداوم مشروعیت اجتماعی هستند و هرگونه تهدید نسبت به این مشروعیت، انگیزه‌ای برای افزایش سطح افشای داوطلبانه ایجاد می‌کند. نظریه ذی‌نفعان نیز بر اهمیت پاسخگویی و شفافیت در قبال گروه‌های مختلف ذی‌نفع تأکید دارد و گزارشگری پایداری را ابزاری برای هم‌سوسازی منافع میان

---

1. Higgins
2. Fan
3. Brundtland
4. United Nations Commission on Sustainable Development
5. Porter & Vanderlinde

گروه‌های متعدد اجتماعی و اقتصادی معرفی می‌کند. در مقابل، نظریه نمایندگی تعارض منافع میان مدیر و مالک را منشأ رفتارهای فرصت‌طلبانه و گزارشگری مالی متقلبانه می‌داند (راویسانکار[1] و همکاران، ۲۰۱۱ و مولیانی و همکاران، ۲۰۱۹).

تقلب در گزارشگری مالی یکی از شایع‌ترین انواع رفتارهای انحرافی در سازمان‌هاست و معمولاً به‌صورت دستکاری سود، تحریف اطلاعات مالی یا اجتناب مالیاتی بروز می‌کند (فروغی و همکاران، ۱۴۰۱). بر پایه الگوهای نظری مثلث تقلب (لو و وانگ[2]، ۲۰۰۹) و الماس تقلب (ولف و هرمانسون[3]، ۲۰۰۴)، بروز تقلب تابعی از سه عامل فشار، فرصت و منطقی‌سازی است که بعدها با مؤلفه چهارم یعنی قابلیت (توانایی فرد در انجام تقلب) تکمیل شد. این الگوها نشان می‌دهد که محیط کنترلی ضعیف، فشارهای مالی یا انتظارات عملکردی بالا و توجیه‌های شناختی می‌تواند بستری برای گزارشگری متقلبانه فراهم کند. افزون بر این، دیدگاه‌های روان‌شناختی و جرم‌شناسی کلاسیک، ریشه بسیاری از رفتارهای متقلبانه را در صفات شخصیتی مانند ماکیاولیسم[4]، خودشیفتگی و لذت‌گرایی عقل‌باورانه می‌دانند (مورفی[5]، ۲۰۱۲ و اوتامی[6] و همکاران، ۲۰۱۹).

از دیدگاه نظریه سطوح عالی مدیریت (همبریک و میسون، ۱۹۸۴)، تصمیم‌گیری‌های کلان و الگوهای افشای اطلاعات در شرکت‌ها بازتابی از ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران‌ارشد است. به‌عبارت دیگر، گرایش‌های شخصیتی مدیران، مانند خودشیفتگی، خوش‌بینی یا کوته‌بینی، بر نحوه درک فشارهای محیطی و چگونگی پاسخ به تضادهای نمایندگی تأثیرگذار هستند. این ویژگی‌ها ممکن است مدیران را به سمت استفاده ابزاری از گزارشگری پایداری برای پنهان‌سازی رفتارهای متقلبانه سوق دهد. یافته‌های سوزا و همکاران (۲۰۱۹) و لیائو و همکاران (۲۰۲۴) نیز تأیید می‌کند که برخی شرکت‌های متقلب از گزارشگری پایداری به‌عنوان «نقاب مشروعیت‌بخش» استفاده می‌کنند تا پیامدهای منفی تقلب را کاهش دهند.

از منظر نهادی، فشارهای بیرونی از سوی بازار سرمایه، مقررات‌گذاران و نهادهای مدنی نیز بر کیفیت افشای پایداری تأثیرگذار است (هان و کوهن[7]، ۲۰۱۳ و هیگینز و همکاران، ۲۰۱۸). در عین حال، ضعف در نظارت نهادی، کنترل‌های داخلی ناکارآمد و نبود الزام قانونی در افشای اطلاعات پایداری، فرصت‌هایی برای رفتارهای متقلبانه فراهم می‌آورد. این وضعیت، بویژه در محیط‌های اقتصادی با شفافیت پایین و ساختارهای حاکمیتی ضعیف، شدیدتر است (مهربان‌پور و تله‌جردی، ۱۳۹۹). افزون بر جنبه‌های نظری، بُعد اقتصادی و اجتماعی گزارشگری پایداری نیز در ارتباط با تقلب مالی اهمیت دارد. در بُعد اقتصادی، افشای اطلاعات پایداری می‌تواند هزینه سرمایه را کاهش داده و اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش دهد، درحالی‌که تحریف اطلاعات مالی به ازدست‌رفتن این مزایا منجر می‌شود. در بُعد اجتماعی، مسئولیت‌پذیری شرکت‌ها نسبت به کارکنان، مشتریان و جامعه به‌مثابه سازوکاری برای مشروعیت‌بخشی و پیشگیری از رسوایی‌های مالی عمل می‌کند (حسینی معصوم و همکاران، ۱۳۹۸). بنابراین، عدم رعایت اصول شفافیت و پاسخگویی در افشای اطلاعات مالی و غیرمالی، نه‌تنها اعتماد ذی‌نفعان را تضعیف می‌کند بلکه می‌تواند تهدیدی برای پایداری درازمدت شرکت باشد.

با وجود این، شکاف پژوهشی قابل‌توجهی در تبیین تلفیقی رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری با لحاظ ویژگی‌های رفتاری مدیران وجود دارد. اغلب مطالعات پیشین صرفاً به ابعاد جمعیت‌شناختی مدیران پرداخته و از تحلیل سازوکارهای روان‌شناختی در تبیین رفتارهای متقلبانه غفلت کرده‌اند. پژوهش حاضر با اتکا به نظریه‌های نمایندگی، مشروعیت، ذی‌نفعان، سطوح عالی مدیریت و تنظیم شناختی، می‌کوشد الگویی تلفیقی برای تبیین تأثیر ویژگی‌های

1. Ravisankar
2. Lou & Wang
3. Wolf & Hermanson
4. Machiavellianism
5. Murphy
6. Utami
7. Hahn & Kühnen

روان‌شناختی بر پیوند میان تقلب مالی و گزارشگری پایداری ارائه دهد. بر این اساس، فرضیه اول پژوهش به‌این شرح است:

فرضیه اول: بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری رابطه معناداری وجود دارد.

۲-۲- ویژگی‌های رفتاری مدیران

مطالعات رفتارشناسی در حوزه حسابداری و مدیریت نشان می‌دهد که ویژگی خودشیفتگی با تمایل به بزرگ‌نمایی، جلب تحسین و کنترل موقعیت‌های مالی همراه است (چاترجی[1] و همبریک، ۲۰۰۷؛ فانگ[2] و همکاران، ۲۰۲۰ و بزرگ اصل و همکاران، ۱۴۰۰) و می‌تواند به‌عنوان سازوکار تعدیل‌گر در رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری عمل کند. این اثرگذاری چندوجهی است: نخست، از منظر تصمیم‌گیری مالی، مدیران خودشیفته به دنبال حفظ تصویر مثبت خود بوده و ممکن است برای جلب اعتماد سهامداران و ذینفعان، گزارشگری پایداری را به‌صورت گزینشی و برای پوشش اقدامات متقلبانه مدیریت مالی به‌کار گیرند (کالبوانا و همکاران، ۲۰۲۳ و بذرافشان و همکاران، ۱۳۹۷). دوم، از منظر انگیزه‌های متقلبانه، نظریه‌های الماس تقلب و مثلث تقلب بیان می‌کند فشار، فرصت، منطقی‌سازی و قابلیت می‌تواند به رفتار متقلبانه منجر شود (ولف و هرمانسون، ۲۰۰۴ و لو و وانگ، ۲۰۰۹) و مدیران خودشیفته به دلیل قابلیت بالای تصمیم‌گیری و دسترسی به منابع، ممکن است از این فرصت‌ها برای مدیریت سود یا تحریف صورت‌های مالی استفاده کنند (اوتامی و همکاران، ۲۰۱۹). سوم، از منظر گزارشگری پایداری و بر اساس نظریه نهادی و نظریه‌های مشروعیت و ذینفعان، مدیران خودشیفته تلاش می‌کنند با ارائه فعالیت‌های پایداری مشروعیت سازمان را افزایش دهند و در عین حال، ممکن است این اقدامات برای مخفی‌کردن ضعف عملکرد مالی نیز به‌کار رود (لیائو و همکاران، ۲۰۲۴ و هیگینز و همکاران، ۲۰۱۸). بر این اساس فرضیه دوم پژوهش و فرضیه‌های فرعی آن به این شرح است:

فرضیه دوم: خودشیفتگی مدیران رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل می‌کند.

فرضیه فرعی اول: خودشیفتگی مدیران (عکس) رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل می‌کند.

فرضیه فرعی دوم: خودشیفتگی مدیران (امضا) رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل می‌کند.

کوته‌بینی مدیران، با تمرکز بر سودهای کوتاه‌مدت و غفلت از پیامدهای درازمدت تصمیم‌ها، می‌تواند رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل کند (دلیری و همکاران، ۱۳۹۹ و فن، ۲۰۲۳). این ویژگی رفتاری موجب می‌شود که مدیران کوته‌بین تمایل داشته باشند اطلاعات مالی را به منظور منافع شخصی یا دستیابی به سود فوری تحریف کنند (امیری و همکاران، ۱۳۹۷) و هم‌زمان، محدودیت‌های مالی و فشارهای محیطی آنان را وادار می‌کند تا فعالیت‌های پایداری با بازدهی طولانی‌مدت را کاهش دهند و تمرکز خود را بر کاهش هزینه‌ها و کسب سود کوتاه‌مدت معطوف کنند (اسماعیلی‌کیا و همکاران، ۱۴۰۳). افزون بر این، تصمیم‌های فرصت‌طلبانه و تهاجمی این مدیران، ریسک تقلب مالی را افزایش داده و کیفیت گزارشگری پایداری را کاهش می‌دهد (دلشاد و تهرانی، ۱۳۹۸ و زنگانه و همکاران، ۱۴۰۱). بر این اساس فرضیه سوم پژوهش به این شرح است:

فرضیه سوم: کوته‌بینی مدیران رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل می‌کند.

همچنین، خوش‌بینی مدیران، با داشتن دیدگاه مثبت نسبت به آینده و تمایل به اعتماد بیش‌ازحد به پیش‌بینی‌های خود، مشخص می‌شود و می‌تواند نقش تعدیل‌گر در رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری ایفا کند (آگوستیا

[1]. Chatterjee
[2]. Fung

و همکاران، ۲۰۲۳ و حسینی و خوئینی، ۱۳۹۹). مدیران خوش‌بین ممکن است ریسک‌ها و محدودیت‌های مالی را کمتر برآورد کرده و تصمیم‌های فرصت‌طلبانه‌ای برای دستکاری سود اتخاذ کنند (دلیری و همکاران، ۱۳۹۹)، که این امر موجب کاهش افشای اطلاعات دقیق و به‌موقع مالی شده و کیفیت گزارشگری پایداری را تحت تأثیر قرار می‌دهد (زنگانه و همکاران، ۱۴۰۱). از منظر نظریه‌های نمایندگی و نهادی، این مدیران ممکن است به منظور حفظ تصویر مثبت و افزایش مشروعیت سازمان، افشاهای انتخابی در پایداری انجام دهند که همسو با منافع شخصی آن‌ها بوده ولی گاه با منافع ذینفعان در تضاد است (بوریت و اسکالتگر[1]، ۲۰۱۰ و هیگینز و همکاران، ۲۰۱۸). بر این اساس، فرضیه چهارم پژوهش به این شرح است:

فرضیه چهارم: خوش‌بینی مدیران رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری را تعدیل می‌کند.

۲-۳- الگوی مفهومی پژوهش

الگوی مفهومی پژوهش در شکل ۱ ارائه شده است.

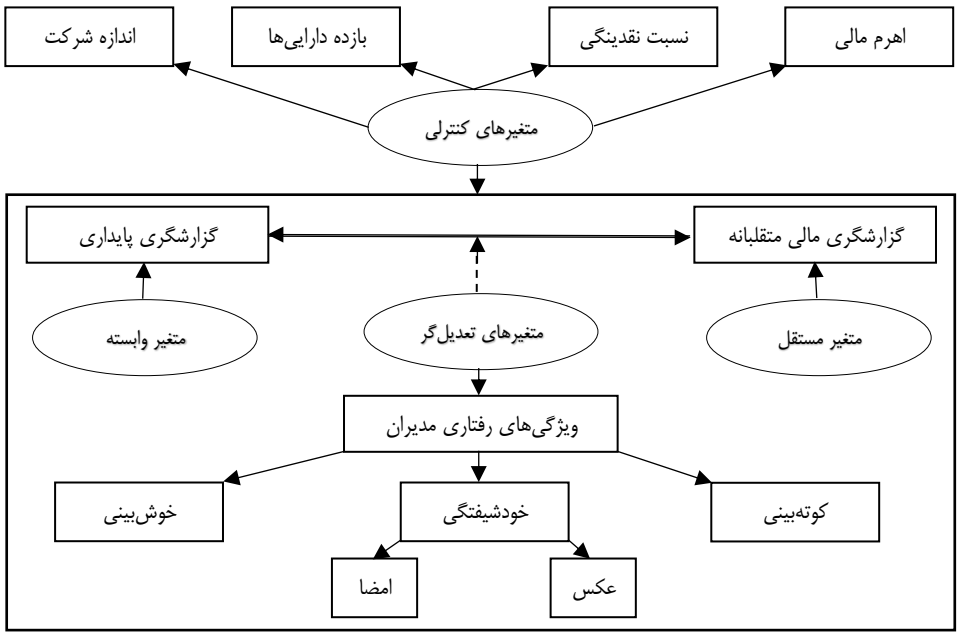

شکل ۱. الگوی مفهومی پژوهش

۳- روش انجام پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی و با رویکرد توصیفی-همبستگی و مبتنی بر داده‌های پس‌رویدادی طراحی شده است.

۳-۱- روش گردآوری داده‌ها

از استاندارد شماره ۲۴۰ حسابرسی، با موضوع مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب در صورت‌های مالی، از علائم وجود تقلب در صورت‌های مالی استفاده شد و بر اساس ۱۸ علامت مطرح‌شده در استاندارد ۲۴۰، شرکت‌های متقلب از غیرمتقلب تفکیک شد. چنانچه علائم گزارشگری مالی متقلبانه در بندهای تعدیل گزارش حسابرسی وجود داشته باشد، مقدار آن برابر با یک و در غیر این صورت صفر خواهد بود (فروغی و همکاران، ۱۴۰۱). علائم وجود تقلب بر اساس استاندارد ۲۴۰ حسابرسی به شرح جدول ۱ است.

---

1. Burritt & Schaltegger

پیرو پژوهش‌های پیشین (عبدی و همکاران، ۱۳۹۹ و معصومی و همکاران، ۱۳۹۷) برای اندازه‌گیری شاخص پایداری، از محتوای گزارشگری توصیه‌شده سازمان ابتکارات جهانی در چهار بُعد اقتصادی، محیطی، اجتماعی و راهبردی استفاده شده است. برای هر یک از مؤلفه‌ها که در گزارش‌ها افشا شده باشد یک و اگر افشا نشده باشد صفر به آن تعلق گرفت.

جدول ۱. علائم وجود تقلب بر اساس استاندارد ۲۴۰ حسابرسی

شماره	علامت تقلب	شماره	علامت تقلب
۱	بیش‌نمایی موجودی کالا	۱۰	کم‌نمایی حساب‌ها و اسناد پرداختنی
۲	بیش‌نمایی حساب‌ها و اسناد دریافتنی	۱۱	بدهی‌های احتمالی
۳	کسری ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول	۱۲	کسری ذخیره مالیات
۴	بیش‌نمایی دارایی‌های ثابت	۱۳	ذخیره مزایای پایان خدمت
۵	کسری استهلاک	۱۴	کم‌نمایی هزینه‌ها
۶	بیش‌نمایی سرمایه‌گذاری‌ها	۱۵	شناسایی‌نکردن مطالبات سررسید گذشته
۷	بیش‌نمایی درآمدها	۱۶	شناسایی‌نکردن دارایی‌های راکد
۸	بیش‌نمایی سود	۱۷	مشکلات تداوم فعالیت
۹	بیش‌نمایی سودانباشته	۱۸	اشتباه در به‌کارگیری استانداردهای حسابداری مرتبط با شناسایی، طبقه‌بندی و افشا

در این پژوهش، سه ویژگی رفتاری مدیران شامل خودشیفتگی، خوش‌بینی و کوته‌بینی به عنوان متغیرهای تعدیل‌گر مورد بررسی قرار گرفته است. خودشیفتگی که با نیاز به تأیید و بزرگ‌نمایی توانایی‌ها همراه است، بر اساس دو شاخص اندازه امضا و ابعاد چهره (عکس) مدیران سنجیده شده است (کمبل[1] و همکاران، ۲۰۱۱؛ جیا[2] و همکاران، ۲۰۱۴ و هام[3] و همکاران، ۲۰۱۸). شاخص تصویری مدیران‌عامل در این پژوهش با الهام از روش کائو و زو[4] (۲۰۲۲) بررسی شده است. منتهی باید توجه کرد از آنجاکه در ایران عکس مدیران‌عامل در گزارش‌های سالانه منتشر نمی‌شود، از رویکرد جایگزین جیا و همکاران (۲۰۱۴) استفاده شد. بر این اساس، هورمون تستوسترون به‌طور غیرمستقیم از طریق نسبت پهنای صورت به بلندای آن[5] برآورد شد. عکس‌های مدیران‌عامل طی یک دوره ۱۱ ساله با استفاده از جستجوگر تصویر گوگل گردآوری و مطابق با پژوهش‌های کری[6] و همکاران (۲۰۰۹) و خواجوی و همکاران (۱۳۹۵)، به فرمت ۸ بیتی سیاه و سفید با ارتفاع استاندارد ۴۰۰ پیکسل تبدیل شد. سپس، پهنا و ارتفاع صورت با نرم‌افزار ایمیج جی[7] اندازه‌گیری و نسبت پهنا به ارتفاع آن محاسبه شد. در ادامه، مشابه روش خواجوی و همکاران (۱۳۹۵)، متغیر نسبت پهنا به ارتفاع صورت، به‌صورت دووجهی تعریف شد؛ به این معنا که اگر مقدار این نسبت بزرگ‌تر از میانه صنعت باشد، عدد یک و در غیر این صورت مقدار صفر در نظر گرفته شد. همچنین، برای شاخص امضا، مشابه پژوهش مهدوی و نامجوی (۱۴۰۲)، امضاهای مدیران از صفحه اول صورت‌های مالی جمع‌آوری شده و هر امضا داخل مستطیلی قرار داده شده تا نقطه انتهایی امضاها مشخص شود. سپس، مساحت مستطیل امضا اندازه‌گیری و وارد نرم‌افزار اکسل[8] ۲۰۱۹ شد. سرانجام، بر اساس قاعده پاره‌تو، به دو دهک بالای مساحت امضای مدیران یک و به دهک‌های دیگر صفر تعلق گرفت. کوته‌بینی مدیریتی به‌صورت متغیر مجازی (صفر و یک) تعریف شده و زمانی برقرار است که شرکت علی‌رغم بازده بالا، هزینه‌های بازاریابی و تحقیق و توسعه پایینی گزارش کند (امیری و همکاران، ۱۳۹۷ و دلشاد و تهرانی، ۱۳۹۸). این وضعیت با مقایسه مقادیر واقعی و پیش‌بینی‌شده شاخص‌های بازده دارایی‌ها، هزینه بازاریابی و فروش و هزینه تحقیق و توسعه از طریق الگوهای سری زمانی ساده برآورد می‌شود.

---

1. Campbell
2. Jia
3. Ham
4. Cao & Xu
5. Facial Width-to-Hight Ratio (WHR)
6. Carré
7. Image J
8. Excel

سرانجام، خوش‌بینی مدیران نیز با تفاوت میان سود پیش‌بینی‌شده و واقعی اندازه‌گیری و اگر سود واقعی کمتر از سود پیش‌بینی‌شده باشد، خوش‌بینی (کد ۱) فرض می‌شود (امیری و همکاران، ۱۳۹۷). این رویکرد سنجش دقیق‌تری از تأثیر ویژگی‌های رفتاری مدیران بر کیفیت گزارشگری ارائه می‌دهد.

در این پژوهش، به‌منظور کنترل متغیرهای زمینه‌ای مؤثر بر گزارشگری پایداری، چهار متغیر کنترلی شامل اهرم مالی، نقدینگی، اندازه شرکت و بازده دارایی‌ها در الگوی رگرسیونی وارد شده‌اند. اهرم مالی با نسبت مجموع بدهی‌ها به دارایی‌ها اندازه‌گیری‌شده و طبق یافته‌های سونیا و خفید[1] (۲۰۲۰) و زحمتکش و همکاران (۱۴۰۱)، رابطه معناداری با سطح افشای گزارش پایداری دارد. نسبت نقدینگی که از تقسیم موجودی نقد بر جمع دارایی‌ها حاصل می‌شود نیز به‌طور مثبت با افشای اطلاعات پایداری مرتبط است (معصومی و همکاران، ۱۳۹۷ و عبدی و همکاران، ۱۳۹۹). اندازه شرکت، بر مبنای لگاریتم طبیعی ارزش بازار دارایی‌ها محاسبه‌شده و به دلیل نقش آن در تمایل شرکت‌های بزرگ به مشروعیت‌بخشی از طریق گزارشگری، به‌عنوان متغیر کنترلی استفاده شده است (چهارمحالی و همکاران، ۱۳۹۸ و زحمتکش و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین، بازده دارایی‌ها که با نسبت سود خالص به ارزش بازار شرکت سنجیده می‌شود، نشانگر سلامت مالی و مدیریت اثربخش بوده و بر سطح افشای پایداری تأثیرگذار است (عبدی و همکاران، ۱۳۹۹).

۳-۲- جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و فرابورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ است که بدون نمونه‌گیری، تحلیل بر کل جامعه دارای شرایط مورد نظر انجام شده است. برای افزایش قابلیت مقایسه و همگنی داده‌ها، محدودیت‌هایی از جمله پذیرش پیش از ۱۳۹۲، ثبات سال مالی منتهی به اسفند، عدم حذف یا توقف نماد، عدم حضور در صنایع مالی و دسترسی به اطلاعات مالی، هیئت‌مدیره و افشای پایداری اعمال شده است. تمرکز پژوهش بر شرکت‌های تولیدی است که به طور عمده اطلاعات پایداری را منتشر می‌کنند. همچنین، در دسترس‌بودن تصویر و امضای مدیران از گزارش‌های رسمی، شرط ضروری برای ورود به تحلیل بوده است. سرانجام، ۱۱۳ شرکت واجد شرایط به عنوان نمونه آماری نهایی پژوهش انتخاب شد. جدول ۲ نحوه انتخاب نمونه را نشان می‌دهد.

جدول ۲. تعداد شرکت‌های عضو نمونه

شرح	بورس	فرابورس	جمع
کل شرکت‌های پذیرفته‌شده	۵۰۲	۴۸۱	۹۸۳
کسر می‌شود: شرکت‌هایی که سال مالی آنها منتهی به ۲۹ اسفند نباشد.	(۲۳۷)	(۲۰۵)	(۴۴۲)
کسر می‌شود: شرکت‌های بیمه، بانک، سرمایه‌گذاری و سایر واسطه‌های مالی.	(۵۳)	(۶۹)	(۱۲۲)
کسر می‌شود: شرکت‌هایی که تغییر سال مالی و توقف عملیاتی داشتند.	(۷۵)	(۱۱)	(۸۶)
کسر می‌شود: شرکت‌هایی که اطلاعات مالی و غیرمالی آنها در دسترس نبوده است.	(۲۴)	(۱۹۶)	(۲۱۹)
نمونه آماری پژوهش	۱۱۳	۰	۱۱۳

همانطور که اطلاعات مندرج در جدول ۲ نشان می‌دهد با توجه به محدودیت‌های اعمال‌شده هیچ‌یک از شرکت‌های فرابورس در نمونه مورد بررسی قرار نگرفت.

۳-۳- روش تجزیه و تحلیل

تحلیل این پژوهش با استفاده از روش الگویابی معادلات ساختاری انجام شده است.

---

1. Sonia & Khafid

۴- یافته‌های پژوهش

۴-۱- آمارهای توصیفی متغیرها

خلاصه آمار توصیفی کلیه متغیرهای پژوهش در جدول ۳، در بازه زمانی ۱۴۰۲-۱۳۹۲ برای ۱۱۳ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و ۱,۲۴۳ مشاهده ارائه شده است. مطابق با این جدول گزارشگری پایداری دارای بیشترین و نقدینگی دارای کمترین مقدار میانگین است. باتوجه به این‌که مقدار چولگی مشاهده‌شده برای تمامی متغیرها به جز بازده دارایی‌ها و نقدینگی در بازه (۲ و۲-) قرار دارد داده‌ها از لحاظ چولگی نرمال بوده و توزیع آن‌ها متقارن است. همچنین، مقدار کشیدگی برای تمامی متغیرها به جز خوش‌بینی، بازده دارایی‌ها و نقدینگی در بازه (۲ و۲-) قرار دارد که نشان‌دهنده نرمال‌بودن توزیع کشیدگی آن‌هاست.

جدول ۳. خلاصه آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	سازه	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی
گزارشگری پایداری	گزارشگری پایداری	۳۷/۴۲	۳۶	۶۵	۱۱	۶/۱۳	-۰/۷۵۲	۰/۵۴۲
گزارشگری مالی متقلبانه	گزارشگری مالی متقلبانه	۰/۲۸	۰	۱	۰	۰/۵۶	-۰/۹۳۷	۱/۱۲
ویژگی‌های رفتاری مدیران	خودشیفتگی (عکس)	۰/۵۳۶	۱	۱	۰	۰/۴۸۳	-۱/۹۴۸	-۰/۱۱۶
	خودشیفتگی (امضا)	۰/۵۸۲	۱	۱	۰	۰/۵۳۱	-۱/۹۴	-۰/۲۴۲
	خوش‌بینی	۰/۴۷۲	۰	۱	۰	۰/۳۲۷	-۲/۰۷۹	۰/۳۹۴
	کوته‌بینی	۰/۴۲	۰	۱	۰	۰/۳۸۱	-۱/۵۱۲	۰/۶۴۲
متغیرهای کنترلی	بازده دارایی‌ها	۰/۶۴۲	۰/۰۶۷	۴۳/۷۶۶	-۴۰/۰۳۲	۴/۰۴۵	۶۰/۷۶	۵/۱۳۹
	اندازه شرکت	۱۲/۸۷	۱۲/۹۷۸	۱۵/۴۱۵	۱۱/۲۲۲	۰/۸۱۹	-۰/۳۵۴	۰/۲۸۱
	اهرم مالی	۰/۵۴۲	۰/۵۱۴	۱/۵۱۴	۰/۰۲۶	۰/۲۱۲	۰/۴۶۷	۰/۲
	نقدینگی	۰/۰۴۵	۰/۰۲۷	۰/۴۷	۰	۰/۰۴۲	۸/۹۲۳	۲/۴۰۵

۴-۲- پیش‌فرض‌های معادلات ساختاری

بارهای عاملی: از میان متغیرهای کنترلی، «اندازه شرکت» (۰/۷۹۴) و «نسبت نقدینگی» (۰/۳۷۶) در الگو حفظ شد. همچنین، کلیه ویژگی‌های رفتاری شامل شاخص‌های خودشیفتگی (امضا: ۰/۷۶۷ و عکس: ۰/۷۶۱)، خوش‌بینی (۰/۷۱۴) و کوته‌بینی (۰/۴۷۲) دارای بار عاملی مناسب بوده و در الگو باقی ماند.

بررسی پایایی و روایی همگرا: برای ارزیابی روایی همگرا و پایایی سازه‌های پژوهش، از دو شاخص میانگین واریانس استخراج‌شده[1] (۰/۵<میانگین واریانس استخراج شده) و پایایی ترکیبی[2] (۰/۶<پایایی ترکیبی) استفاده شد. مطابق نتایج به‌دست آمده، متغیرهای «گزارشگری مالی متقلبانه» و «گزارشگری پایداری» از پایایی و روایی کامل برخوردار است (هر دو شاخص برابر ۱). همچنین، متغیرهای «ویژگی‌های رفتاری مدیران» و «متغیرهای کنترلی» نیز با مقادیر قابل‌قبول، از لحاظ پایایی و روایی در سطح مطلوبی قرار دارد.

بررسی روایی واگرا: برای ارزیابی روایی واگرا در الگوهای اندازه‌گیری، از معیار فورنل و لارکر[3] استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که این شرط برای تمامی متغیرهای پژوهش برقرار است، چرا که مقادیر درج‌شده در قطر اصلی ماتریس بیشتر از ضرایب همبستگی بین متغیرها است.

بررسی تناسب پیش‌بینی الگوها: در این پژوهش، برای سنجش قدرت پیش‌بینی الگوها، از آماره کیو-تو[4] استون-گیسر استفاده شد. مطابق نتایج، مقادیر کیو-تو برای تمامی سازه‌های درون‌زا در بازه ۰/۲۷ تا ۰/۳۰ قرار دارد که نشان‌دهنده

---

1. Average Variance Extracted
2. Convergent Validity
3. Fornell-Larcker
4. Q^2

قدرت پیش‌بینی متوسط و متمایل به قوی الگوهای پژوهش است. برازش کلی الگوها: برای ارزیابی کلی برازش الگوها، که شامل هر دو بخش اندازه‌گیری و ساختاری است، از شاخص برازش کلی الگو[1] استفاده شد. مطابق نتایج، مقدار برازش کلی الگو برای کلیه الگوهای پژوهش بین ۰/۵۷۴ تا ۰/۵۹۰ گزارش شده است که نشان‌دهنده برازش قوی الگوهاست.

یافته‌ها نشان می‌دهد الگوهای اندازه‌گیری از کفایت لازم برای سنجش متغیرهای نهفته برخوردار است که این امر امکان تحلیل دقیق الگوهای ساختاری را فراهم کرده است. در نتیجه، الگوهای پژوهش از شایستگی لازم برای تبیین روابط میان متغیرها و پیش‌بینی متغیر وابسته برخوردار است.

۴-۳- نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

آزمون فرضیه اول پژوهش با عنوان «بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری رابطه معناداری وجود دارد». نتایج آزمون الگوی ساختاری فرضیه اول پژوهش، که در شکل شماره ۲ و جدول شماره ۴ ارائه شده، نشان می‌دهد بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری رابطه‌ای معکوس و معنادار وجود دارد. ضریب مسیر بین این دو متغیر برابر با ۰/۱۸۲- و از نظر آماری در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است. همچنین، ضریب تعیین ۰/۳۹۲ برای متغیر وابسته نشان‌دهنده قدرت پیش‌بینی متوسط به بالای الگو است. این یافته‌ها تأیید می‌کنند که افزایش رفتارهای متقلبانه مالی، سطح گزارشگری پایداری را در شرکت‌ها کاهش می‌دهد. بنابراین، فرضیه اول پژوهش به طور تجربی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

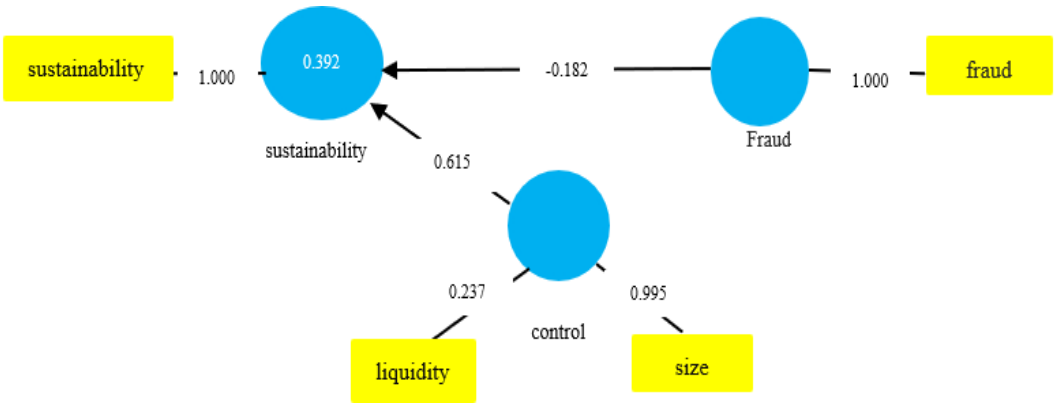

شکل ۲. الگوی ساختاری فرضیه اول پژوهش

نتایج اجرای الگوی فرضیه اول پژوهش در جدول ۴ نشان داده شده است. آزمون فرضیه دوم پژوهش با عنوان «خودشیفتگی مدیران بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری اثر تعدیلی دارد». در آزمون فرضیه دوم پژوهش، اثر تعدیلی خودشیفتگی مدیران با استفاده از دو شاخص «اندازه امضا» (فرضیه فرعی اول) و «ابعاد چهره در عکس مدیران» (فرضیه فرعی دوم) بررسی شده است. نتایج حاصل از الگوی معادلات ساختاری در شکل ۳ (فرضیه فرعی اول پژوهش) و شکل ۴ (فرضیه فرعی دوم پژوهش) نشان می‌دهد هر دو شاخص، نقش تعدیل‌گری معناداری بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری ایفا می‌کند. به‌طور مشخص، در فرضیه فرعی دوم و با استفاده از شاخص عکس مدیران، مقدار آماره تی[2] و سطح معناداری نشان‌دهنده تأیید اثر تعدیلی مثبت خودشیفتگی بر این رابطه است. ضریب تعیین الگو برای شاخص امضا ۰/۳۹۵ و برای شاخص عکس ۰/۳۹۴ گزارش شده است. همچنین، ضریب مسیر بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری پس از وارد کردن متغیر خودشیفتگی به عنوان عامل تعدیل‌گر، از ۰/۴۷۹- به ۰/۳۶۷ برای شاخص امضا و از ۰/۲۷۶- به ۰/۱۷۶ برای شاخص عکس تغییر یافته است که این کاهش در قدر مطلق، حاکی از تضعیف رابطه منفی اولیه و نقش تعدیل‌گر خودشیفتگی در تبیین آن است.

[1]. Global Goodness of Fit
[2]. T-Statistic

جدول ۴. نتایج بررسی الگوی ساختاری فرضیه اول پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
گزارشگری مالی متقلبانه ← گزارشگری پایداری	-۰/۱۸۲	۳/۴۶۱	۰/۰۰۱	پذیرش

جدول ۵ نتایج بررسی الگوی ساختاری فرضیه دوم پژوهش را نشان می‌دهد. آزمون فرضیه سوم پژوهش با عنوان «خوش‌بینی مدیران بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری اثر تعدیلی دارد». نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم پژوهش نشان می‌دهد که ضریب تعیین این الگو ۰/۳۹۵ است و ضریب مسیر بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری با ورود متغیر خوش‌بینی مدیران به عنوان متغیر تعدیل‌گر از ۰/۲۸۱- به ۰/۲۰۸رسیده است و بر رابطه مذکور اثر تعدیلی مثبت دارد. شکل ۵ نتایج اجرای الگوی ساختاری فرضیه سوم پژوهش را نشان می‌دهد.

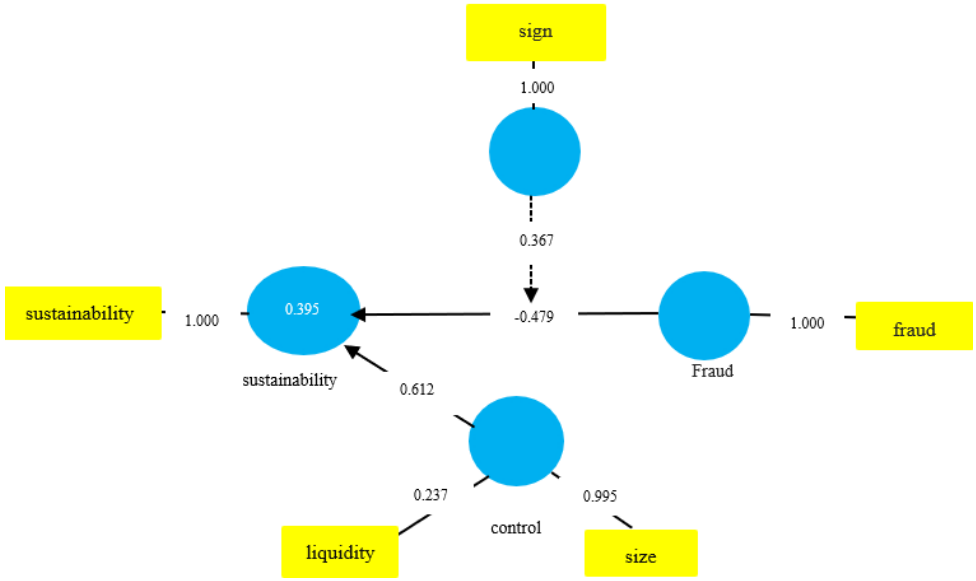

شکل ۳. الگوی ساختاری فرضیه فرعی اول پژوهش (شاخص امضا مدیران)

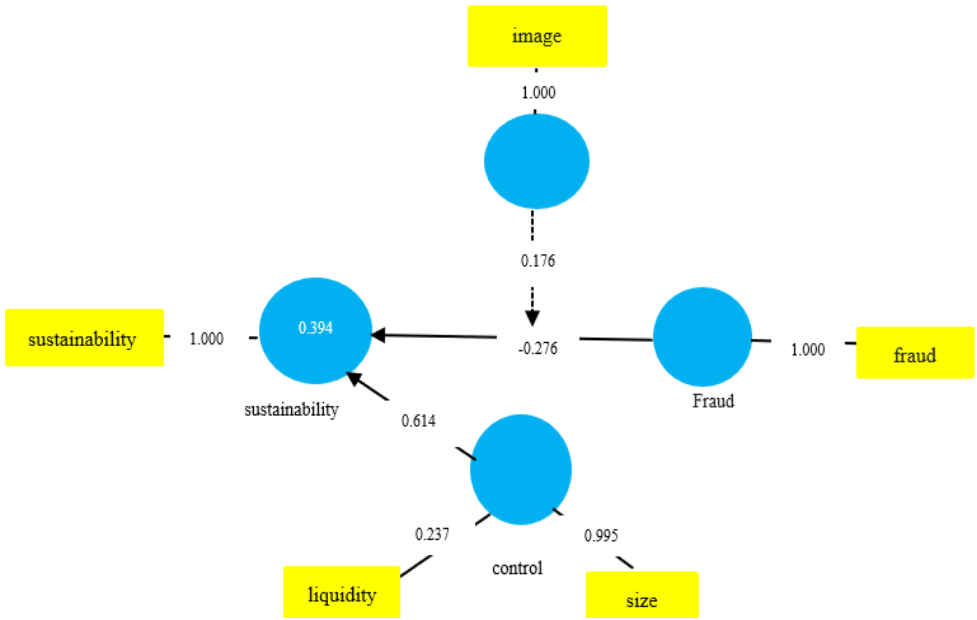

شکل ۴. الگوی ساختاری فرضیه فرعی دوم پژوهش (شاخص عکس مدیران)

جدول ۵. نتایج بررسی الگوی ساختاری فرضیه دوم پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
خودشیفتگی مدیران (امضا) × گزارشگری مالی متقلبانه ← گزارشگری پایداری	۰/۳۶۷	۲/۸۵۷	۰/۰۰۴	پذیرش
خودشیفتگی مدیران (عکس) × گزارشگری مالی متقلبانه ← گزارشگری پایداری	۰/۱۷۶	۱/۷۵۸	۰/۰۷۹	پذیرش

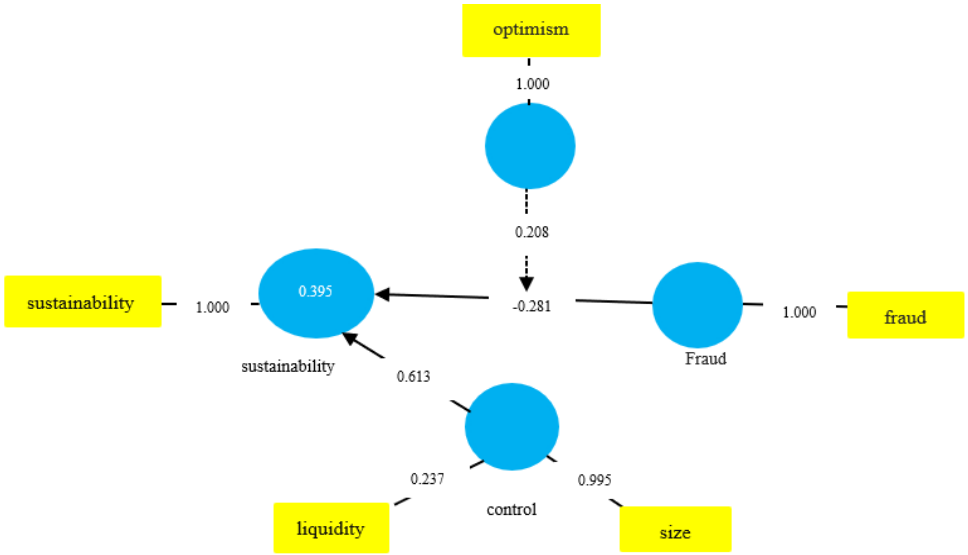

شکل ۵. الگوی ساختاری فرضیه سوم پژوهش

نقش تعدیلی خوش‌بینی مدیران بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری، با توجه به مقدار آماره تی و سطح اطمینان ۹۵ درصد، به لحاظ آماری مورد تأیید است. جدول ۶ نتایج بررسی الگوی ساختاری فرضیه سوم پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۶. نتایج بررسی الگوی ساختاری سوم پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
خوش‌بینی مدیران × گزارشگری مالی متقلبانه ← گزارشگری پایداری	۰/۲۰۸	۲/۰۶۳	۰/۰۳۹	پذیرش

آزمون فرضیه چهارم پژوهش با عنوان «کوته‌بینی مدیران بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری اثر تعدیلی دارد». فرضیه چهارم پژوهش رد شد. نتایج حاصل از آزمون الگوی ساختاری فرضیه چهارم پژوهش نشان می‌دهد ضریب تعیین در این الگو ۰/۳۹۳ است. شکل ۶ نتایج اجرای الگوی ساختاری فرضیه چهارم پژوهش را نشان می‌دهد.

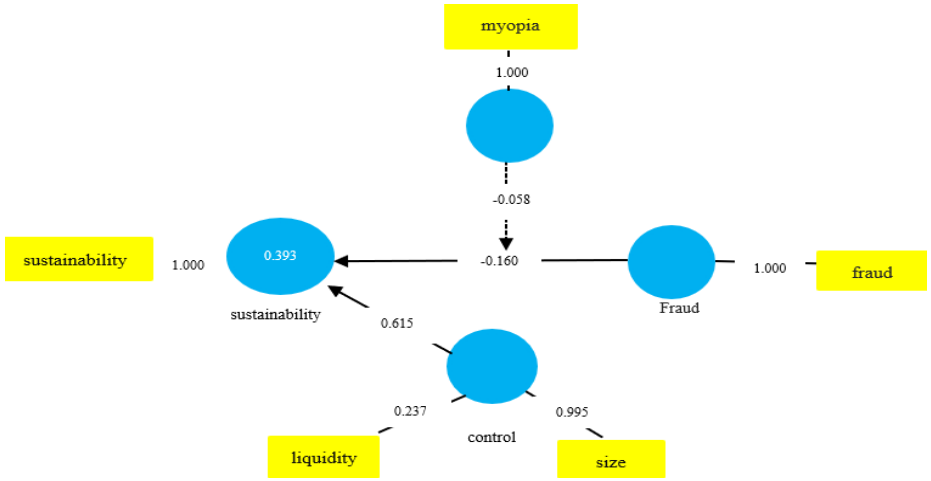

شکل ۶. الگوی ساختاری فرضیه چهارم پژوهش

نقش تعدیلی کوته‌بینی مدیران بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری با ضریب مسیر ۰/۰۵۸-، با توجه به مقدار آماره تی و سطح معناداری آن، به لحاظ آماری مورد تأیید نیست. به عبارت دیگر، کوته‌بینی مدیران اثر تعدیلی معناداری بر رابطه مذکور ندارد. جدول ۷ نتایج بررسی الگوی فرضیه چهارم پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۷. نتایج بررسی الگوی ساختاری فرضیه چهارم پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
کوته‌بینی مدیران × گزارشگری مالی متقلبانه ⟵ گزارشگری پایداری	۰/۰۵۸-	۰/۵۴۲	۰/۵۸۸	رد

۵- بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان می‌دهد بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری رابطه‌ای منفی و معنادار وجود دارد؛ به‌طوری‌که با افزایش سطح تقلب، میزان افشای اطلاعات پایداری کاهش می‌یابد. این یافته، در پرتو نظریه‌های نمایندگی، مشروعیت و ذی‌نفعان، بیانگر تمایل کمتر شرکت‌های متقلب به شفافیت است. نتایج با مطالعات سوزا و همکاران (۲۰۱۹)، شاهین و چانکایا (۲۰۲۰) و لیائو و همکاران (۲۰۲۴) هم‌راستا بوده و تأییدی بر اثر منفی ضعف پاسخ‌گویی است. همچنین، بررسی فرضیه‌های تعدیلی نشان داد که خودشیفتگی و خوش‌بینی، تأثیر تعدیل‌گری مثبت و معناداری بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری دارد. یعنی، مدیرانی با این خصیصه‌ها بیشتر از گزارشگری پایداری برای پنهان‌سازی تقلب استفاده می‌کنند. این یافته‌ها با نظریه تنظیم شناختی و نظریه سطوح عالی مدیریت هم‌راستا بوده و بر نقش حیاتی منش روان‌شناختی مدیران در مواجهه با ریسک و فشارهای محیطی تأکید دارد. نتایج مزبور با نتایج پژوهش‌های چاترجی و همبریک (۲۰۰۷)، فانگ و همکاران (۲۰۲۰)، بذرافشان و همکاران (۱۳۹۷) و آگوستیا و همکاران (۲۰۲۳) هم‌سو است. در مقابل، کوته‌بینی مدیران اثر معناداری بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و پایداری نداشت؛ امری که به تفاوت‌های نهادی یا ساختارهای حاکمیتی بازمی‌گردد. اگرچه این نتیجه با دیدگاه‌های زمان‌گرایی و تنظیم شناختی هم‌راستا نیست اما با یافته‌های فن (۲۰۲۳) درباره نقش بافت نهادی همخوانی دارد. این پژوهش از منظر نظری با تمرکز بر ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران، در توسعه الگوهای رفتاری مرتبط با گزارشگری نقش‌آفرینی کرده است. برخلاف پژوهش‌های پیشین که به طور عمده بر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی تمرکز داشتند، این مطالعه با رویکردی تلفیقی، تبیینی نوین از تأثیر ویژگی‌های رفتاری بر پیوند گزارشگری مالی متقلبانه و گزارشگری پایداری ارائه کرده است. ارزش این پژوهش نه‌تنها در آزمون تجربی فرضیه‌ها، بلکه در تلفیق نظریه‌های حاکمیت شرکتی با دیدگاه‌های روان‌شناختی برای بهبود سیاست‌گذاری و کنترل ریسک‌های مدیریتی نهفته است.

با توجه به نتایج پژوهش، دو پیشنهاد کاربردی ارائه می‌شود. یافته‌های پژوهش نشان داد که افزایش رفتارهای متقلبانه مالی موجب کاهش سطح افشای اطلاعات پایداری می‌شود و درعین‌حال، ویژگی‌های رفتاری مدیران، بویژه خودشیفتگی و خوش‌بینی، این رابطه را تشدید می‌کند؛ به‌عبارتی دیگر، مدیران خودشیفته و خوش‌بین تمایل دارند از گزارشگری پایداری به‌عنوان ابزاری برای پنهان‌سازی تقلب و حفظ مشروعیت ظاهری شرکت استفاده کنند. بر این اساس، نخستین پیشنهاد کاربردی آن است که در فرآیند انتخاب و انتصاب اعضای هیئت‌مدیره، ارزیابی‌های روان‌شناختی و رفتاری به‌صورت نظام‌مند انجام شود تا احتمال ورود مدیران با ویژگی‌های خودشیفتگی بالا یا خوش‌بینی غیرواقع‌گرایانه کاهش یابد. این اقدام می‌تواند از بروز رفتارهای فرصت‌طلبانه و تحریف در گزارشگری مالی و پایداری پیشگیری کند. پیشنهاد دوم، از آنجا که یافته‌ها نشان داد ضعف در حاکمیت شرکتی می‌تواند به کاهش شفافیت منجر شود، تدوین الزامات نظارتی

و مشوق‌های ساختاری برای افشای گزارشگری پایداری ضروری است. پیشنهاد می‌شود نهادهای تنظیم‌گر ازجمله سازمان بورس اوراق بهادار و سازمان حسابرسی با ایجاد نظام رتبه‌بندی پایداری شرکت‌ها، الزام به افشای شاخص‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی و ارائه مشوق‌های مالیاتی یا اعتباری برای شرکت‌های شفاف (با همکاری سازمان امور مالیاتی)، زمینه ارتقای پاسخ‌گویی و اعتماد سرمایه‌گذاران را فراهم سازند. این اقدامات، افزون بر کاهش انگیزه‌های تقلب، می‌تواند موجب تقویت مشروعیت سازمانی، پاسخ‌گویی مدیریتی و پایداری عملکرد بنگاه‌ها در درازمدت شود.

با توجه به اینکه تنها شرکت‌های تولیدی اطلاعات پایداری را به‌طور نظام‌مند افشا می‌کنند، پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آتی این موضوع در سایر بخش‌های اقتصادی نظیر صنایع خدمات مالی، فناوری و حمل‌ونقل نیز بررسی شود تا امکان مقایسه بین‌بخشی و ارزیابی تعمیم‌پذیری نتایج فراهم شود. همچنین، از آنجا که پژوهش حاضر صرفاً بر سه ویژگی رفتاری مدیران (خودشیفتگی، خوش‌بینی و کوته‌بینی) متمرکز بوده است، لازم است پژوهش‌های آینده سایر ابعاد رفتاری مانند ماکیاولیسم، روان‌رنجوری و تمایل به ریسک را نیز در چارچوب رفتارهای گزارشگری مالی بررسی کنند. افزون بر این، با توجه به تمرکز مطالعه بر گزارشگری مالی متقلبانه به‌عنوان شاخصی از رفتار غیراخلاقی، بررسی سایر مصادیق این رفتارها همچون اجتناب مالیاتی یا کاهش خوانایی گزارش‌ها نیز می‌تواند دیدگاه جامع‌تری نسبت به نقش ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران فراهم کند.

۵-۱- محدودیت‌های پژوهش

مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر آن است که تنها شرکت‌های تولیدی اقدام به افشای اطلاعات پایداری کرده‌اند. ازاین‌رو، در تعمیم نتایج پژوهش به سایر شرکت‌ها لازم است جانب احتیاط رعایت شود. همچنین، گفتنی است هرچند روش الگوسازی معادلات ساختاری، استفاده شده در این پژوهش، نسبت به روش حداقل مربعات جزئی به‌دلیل توانایی در تحلیل هم‌زمان روابط چندگانه، سازگاری با داده‌های غیرنرمال و کارآمدی در الگوهای پیش‌بینی‌محور از مزایای قابل‌توجهی برخوردار است؛ اما با این‌حال، با محدودیت تمرکز بر واریانس متغیرهای مشاهده‌شده و نبود شاخص‌های برازش کلی در سطح کوواریانس مواجه است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت و این موضوع مورد تأیید همه آن‌هاست.

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد **مریم حصیلی** در رشته **حسابداری** به راهنمایی **دکتر غلامحسین مهدوی** در **دانشگاه شیراز** است که با همکاری **یونس مسعودی** نهایی شده است.

نویسنده اول: استاد راهنمای پایان‌نامه، طراحی پژوهش، نظارت بر مراحل انجام پژوهش، بررسی و کنترل نتایج، اصلاح، بازبینی و نهایی‌سازی مقاله.

نویسنده دوم: تدوین مبانی نظری و پیشینه پژوهش، آماده‌سازی نمونه‌ها، گردآوری داده‌ها، انجام محاسبات، تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج و تهیه پیش‌نویس اولیه مقاله.

نویسنده سوم: در جرح و تعدیل پیش‌نویس اولیه مقاله، تنظیم مقاله براساس فرمت مجله برای ارسال، انجام اصلاحات مورد نظر داوران در چند مرحله و سرانجام نهایی‌سازی مقاله نقش داشته‌اند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

نویسندگان هیچ‌گونه حمایت مالی برای پژوهش، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

تقدیر و تشکر

از تمامی افراد و مؤسساتی که در انجام این پژوهش مؤلفین را مساعدت کردند، قدردانی می‌شود.

منابع

اسماعیلی کیا، غریبه؛ قنبری، امین و ناصری، مهدیس (۱۴۰۴). بررسی نقش تعدیل‌گری خوش‌بینی و کوته‌بینی مدیریت بر رابطه بین عوامل اقتضایی و پایداری مالی. *مجله دانش حسابداری*، ۱۶(۲)، ۹۹-۱۲۸. DOI: 10.22103/jak.2024.23077.4030

اسماعیلی کیا، غریبه؛ ناصری، مهدیس و قنبری، امین (۱۴۰۳). رابطه بین عوامل اقتضایی و عملکرد پایداری غیرمالی؛ نقش تعدیلی ابعاد رفتاری مدیران. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۱(۸۲)، ۴۳-۹۸. DOI: 10.22054/qjma.2024.78069.2542

امیری، اسماعیل؛ خدامی‌پور، احمد و کامیابی، یحیی (۱۳۹۷). اثر رفتارهای کوته‌بینانه و خوش‌بینانه مدیریت بر شفافیت اطلاعات مالی. *پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی*، ۷(۲)، ۱۷۷-۱۴۱. https://www.arfr.ir/article_85305

بذرافشان، وجیهه؛ بذرافشان، آمنه و صالحی، مهدی (۱۳۹۷). بررسی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۵(۴)، ۴۷۸-۴۵۷. DOI: 10.22059/acctgrev.2019.268759.1008035

بزرگ اصل، موسی؛ بهشور، اسحاق و احمدی‌پاک، فرشته (۱۴۰۰). خودشیفتگی مدیرعامل و ریسک تقلب در گزارشگری مالی با تأکید بر نقش حسابرسان و کمیته حسابرسی. *مجله دانش حسابداری*، ۱۲(۲)، ۱۳۹-۱۵۵. DOI: 10.22103/jak.2021.16773.3370

پناهی‌درچه، مهرداد؛ دیدار، حمزه؛ منصورفر، غلامرضا؛ حیدری، مهدی و آشتاب، علی (۱۴۰۴). افشای اطلاعات با اهمیت پایداری و عملکرد شرکت: تعدیلگری استراتژی تجاری. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۳۲(۱)، ۶۳-۹۴. DOI: 10.22059/acctgrev.2024.382288.1009015

ثقفی، علی و حسن زاده‌دیوا، سیدمصطفی (۱۴۰۰). انگیزه‌های مدیریتی در گزارشگری مالی متقلبانه با توجه به تئوری چشم‌انداز تجمعی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۸(۴)، ۵۹۸-۶۱۵. DOI: 10.22059/acctgrev.2021.312927.1008460

چهارمحالی، علی‌اکبر؛ زاهدی، جواد و محمدی، رضا (۱۳۹۸). نقش ارزش بازار در رابطه بین بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام با قیمت سهام در بورس اوراق بهادار تهران. *مدیریت دارایی و تأمین مالی*، ۷(۴)، ۱۷-۳۰. DOI: 10.22108/amf.2019.103686.1094

حساس‌یگانه، یحیی (۱۴۰۳). *فلسفه حسابرسی*، چاپ شانزدهم. انتشارات علمی و فرهنگی. https://www.iranketab.ir/book/35522

حسینی، سیدعلی و خوئینی، مهین (۱۳۹۹). مبانی نظری خوش‌بینی مدیران و اندازه‌گیری آن. *مطالعات حسابداری و حسابرسی*، ۹(۳۳)، ۵-۲۴. DOI: 10.22034/iaas.2020.107629

حسینی معصوم، محمدرضا؛ گرکز، منصور؛ سعیدی، پرویز و معطوفی؛ علیرضا (۱۳۹۸). عملکرد مدیران در مواجهه با آستانه‌های سود: شواهدی از نقش گزارشگری پایداری. *پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی*، ۸(۲)، ۱۴۱-۱۶۸. https://www.arfr.ir/article_104487.html

حکمت، هانیه؛ رحمانی، علی و موفق، سمیرا (۱۴۰۴). تأثیر افشای گزارشگری پایداری و مقایسه‌پذیری اطلاعات حسابداری بر تداوم سود. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۳۲(۱)، ۹۵-۱۱۶. DOI: 10.22059/acctgrev.2025.374762.1008939

خواجوی، شکرالله؛ دهقانی سعدی، علی‌اصغر و گرامی شیرازی، فرزاد (۱۳۹۵). تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۸(۲)، ۱۲۳-۱۴۹. DOI: 10.22099/jaa.2017.4052

دلشاد، افسانه و تهرانی، رضا (۱۳۹۸). بررسی نقش ویژگی‌های مدیریت بر ریسک ریزش قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *راهبرد مدیریت مالی*، ۷(۲۷)، ۱۲۲-۸۹. DOI: 10.22051/jfm.2019.23897.1921

دلیری، جواد؛ رضایی، فرزین و محمدی نوده، فاضل (۱۳۹۹). بررسی تاثیرگذاری کوته‌بینی مدیران بر مولفه‌های اجتماعی- اقتصادی گزارش عملکرد پایداری. *مجله دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۹(۳۶)، ۱۹-۴۰. https://www.jmaak.ir/article_16927.html

رحیمی، علیرضا و کیانی، علی (۱۴۰۲). تأثیر قابلیت مقایسه حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی و اجتناب مالیاتی. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۶(۱)، ۱۸۷-۲۱۸. DOI: 10.30495/faar.2024.709450

زحمتکش، زینب؛ شهرستانی، سهیلا و حسینی‌پور، مهدیه السادات (۱۴۰۱). تأثیر خودشیفتگی و ویژگی‌های مدیران بر سطح افشای گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری*، ۶(۲۳)، ۱۲۸۴-۱۳۰۸. https://www.majournal.ir/index.php/ma/article/view/1788

زنگانه، جواد؛ اشرفی، مجید؛ عباسی، ابراهیم و نادریان، آرش (۱۴۰۱). تأثیر خوش‌بینی و کوتاه‌بینی مدیرعامل بر ابعاد مدیریت ریسک شرکت با توجه به نقش تعدیلی ارتباط سیاسی و کارایی مدیرعامل. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۲(۳)، ۱۰۳-۱۳۴. DOI: 10.22051/jaasci.2022.39804.1686

عبدی، مصطفی؛ همایون، سعید و کاظمی‌علوم، مهدی (۱۳۹۹). بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر سطح گزارشگری پایداری. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵(۹)، ۳۳۵-۳۶۹. DOI: 10.29252/aapc.5.9.335

فروغی، داریوش؛ حمیدیان، نرگس و بهرامی، فاطمه (۱۴۰۱). تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر گزارشگری مالی متقلبانه. *مجله دانش حسابداری مالی*، ۹(۱)، ۱-۲۷. DOI: 10.30479/jfak.2022.16357.2933

فصیحی، ستاره و برشد، رضوان (۱۴۰۲). افشای ریسک شرکت‌ها: تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۳(۱)، ۱۴۱-۱۶۰. DOI: 10.22051/jera.2022.37494.2924

کاظمی، معصومه؛ برزگر، قدرت‌اله و ملکیان، اسفندیار (۱۴۰۳). شناسایی الزامات، چالش‌ها، موانع و پیامدهای اجرای اعتباربخشی گزارشگری پایداری شرکت‌ها در ایران با رویکرد تحلیل تم. *مجله دانش حسابداری*، مقالات آماده انتشار. DOI: 10.22103/jak.2024.23088.4025

محمدی، امید؛ گیوکی، ابراهیم؛ کبیری، محمدتقی و مسلمی، آذر (۱۴۰۰). بررسی تأثیرپذیری مکانیزم‌های نظام راهبری شرکتی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت از اختلالات رفتاری مدیرعامل. پژوهش‌های *حسابداری مالی*، ۱۳(۳)، ۳۵-۶۴. DOI: 10.22108/far.2021.129357.1779

معصومی، سید رسول؛ صالح‌نژاد، سید حسن و ذبیحی زرین کلایی، علی (۱۳۹۷). شناسایی متغیرهای مؤثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *دانش حسابرسی*، ۱۸(۷۰)، ۱۹۵-۲۲۱. https://www.sid.ir/paper/511127

مهدوی، غلامحسین و صادقی، مینا (۱۴۰۲). بررسی تأثیر تعدیلی راهبرد تجاری بر رابطه بین گزارشگری مالی متقلبانه و پایداری. *مجله دانش حسابداری مالی*، ۱۰(۲)، ۹۶-۶۷. DOI: 10.30479/jfak.2023.18754.3091

مهدوی، غلامحسین و نامجوی، مریم. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین اقلام تعهدی اختیاری و رتبه اعتباری با توجه به اثر تعدیلی خودشیفتگی مدیران. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۸(۱۶)، ۱۳۸-۱۰۱. DOI: 10.61186/11pc.8.16.101

مهربان‌پور، محمدرضا و تله‌جردی، علی‌گودرز (۱۳۹۹). تدوین مدل عوامل اثرگذار بر ارزیابی ریسک تقلب در ایران. *دانش حسابرسی*، ۲۱(۸۵)، ۱۱۰-۱۳۵. https://www.magiran.com/p2411200

نادری، مریم؛ محمودی، محمد و یزدانی، شهره (۱۴۰۱). ارائه مدل اندازه‌گیری مدیریت خطا و اثر آن بر گزارشگری مالی متقلبانه با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی. *مجله دانش حسابداری*، ۱۳(۲)، ۵۳-۸۲. https://10.22103/jak.2021.17733.3507

References

Abdi, M., Homayoun S., & Kazemi Oloum M. (2020). Investigating the effect of audit committee characteristics on sustainability reporting level. *Value and Behavioral Accounting*, *5*(9), 335-369. DOI: 10.29252/aapc.5.9.335 [In Persian].

Adegboye, A., Ojeka, S., Alabi, O., Alo, U., & Aina, A. (2019). Audit committee characteristics and sustainability performance in Nigerian listed banks. *Business: Theory and Practice*, *21*(2), 469-476. www.ceeol.com/950907

Agustia, D., Krisnadewi, K. A., & Soewarno, N. (2023). CEOs' optimism in cost behavior asymmetry: A content analysis. *Journal of Economics and Management*, *17*(1), 37-51. DOI: 10.47836/ijeam.17.1.03

Amiri, E., Khodamipour, A., & Kamyabi, Y. (2019). The impact of myopic and optimistic management behaviors on the transparency of financial information. *Applied Research in Financial Reporting*, *7*(2), 141-177. https://www.arfr.ir/article_85305.html [In Persian].

Bazrafshan, V., Bazrafshan, A., & Salehi, M. (2018). Investigating the influence of managers' narcissism on financial reporting quality. *Accounting and Auditing Review*, *25*(4), 457-478. DOI: 10.22059/acctgrev.1008035 [In Persian].

Bozorgasl, M., Behshour, I., & Ahmadi Pak, F. (2021). Chief executive officer (CEO) narcissism and risk of financial reporting fraud with placing emphasis on the roles of auditors and audit committees. *Journal of Accounting Knowledge*, *12*(2), 139-155. DOI: 10.22103/jak.2021.16773.3370 [In Persian].

Burritt, R. L., & Schaltegger, S. (2010). Sustainability accounting and reporting: Fad or trend? *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, *23*(7), 829-846. DOI: 10.1108/09513571011080144

Campbell, W. K., Hoffman, B. J., Campbell, S. M., & Marchisio, G. (2011). Narcissism in organizational contexts. *Human Resource Management Review*, *21*(4), 268-284. DOI: 10.1016/j.hrmr.2010.10.007

Cao, Z., & Xu, K. (2022). CEO narcissism, brand acquisition and disposal, and stock returns. *Journal of the Academy of Marketing Science*, *50*(4), 777-799. DOI: 10.1007/s11747-022-00850-1

Carré, J. M., McCormick, C. M., & Mondloch, C. J. (2009). Facial structure is a reliable cue of aggressive behavior. *Psychological Science*, *20*(10), 1194-1198. DOI: 10.1111/j.1467-9280.2009.02423.x

Chaharmahali, A., Zahedi, J., & Mohammadi, R. (2019). The role of market capitalization in the relationship between ROA, ROE and stock prices in Tehran Stock Exchange. *Journal of Asset Management and Financing*, 7(4), 17-30. DOI: 10.22108/amf.2019.103686.1094 [In Persian].

Chatterjee, A., & Hambrick, D. C. (2007). It's all about me: Narcissistic chief executive officers and their effects on company strategy and performance. *Administrative Science Quarterly*, *52*(3), 351-386. DOI: 10.2189/asqu.52.3.351

Daliri, J., Rezaei, F., & Mohammadi Nodeh, F. (2020). Investigating the impact of managers' lake of foresight on socioeconomic components of sustainability performance report. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, *9*(36), 19-40. https://www.jmaak.ir/article_16927.html [In Persian].

Deakin, S., & Konzelmann, S. J. (2004). Learning from Enron. *Corporate Governance*, *12*(2), 134-142. DOI: 10.1111/j.1467-8683.2004.00352.x

Delshad, A., & Tehrani, R. (2019). Investigating the role of management characteristics on stock price crash risk in companies listed on Tehran Stock Exchange. *Financial Management Strategy*, *7*(4), 82-102. DOI: 10.22051/jfm.2019.23897.1921 [In Persian].

Esmailikia, G., Ghanbari, A., & Naseri, M. (2025). Investigating the moderating role of management optimism and myopia on the relationship between contingency factors and financial sustainability. *Journal of Accounting Knowledge*, *16*(2), 99-128. DOI: 10.22103/jak.2024.23077.4030 [In Persian].

Esmailikia, G., Naseri, M., & Ghanbari, A. (2024). The relationship between contingency factors and non-financial sustainability performance: The moderating role of managers' behavioral dimensions. *Empirical Studies in Financial Accounting*, *21*(82), 43-98. DOI: 10.22054/qjma.2024.78069.2542 [In Persian].

Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Seperation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, *26*(2), 301-325. https://www.jstor.org/stable/725104

Fan, M. (2023). Managerial short-termism, corporate social responsibility and green innovation: Empirical evidence from China. *Research Square*, 1-26. DOI: 10.21203/rs.3.rs-2628429/v1

Fasihi, S., & Barshad, R. (2023). Risk disclosure: The effect of audit committee characteristics. *Empirical Research in Accounting*, *13*(1), 141-160. DOI: 10.22051/jera.2022.37494.2924 [In Persian].

Foroghi, D., Hamidian, N., & Bahrami, F. (2022). The effect of corporate social responsibility on fraudulent financial reporting. *Financial Accounting Knowledge*, *9*(1), 1-27. DOI: 10.30479/jfak.2022.16357.2933 [In Persian].

Fung, H. G., Qiao, P., Yau, J., & Zeng, Y. (2020). Leader narcissism and outward foreign direct investment: Evidence from Chinese firms. *International Business Review*, *29*(1), 101632. DOI: 10.1016/j.ibusrev.101632

Ham, C., Seybert, N., & Wang, S. (2018). Narcissism is a bad sign: CEO signature size, investment, and performance. *Review of Accounting Studies*, *23*(1), 234-264. DOI: 10.1007/s11142-017-9427-x

Hahn, R., & Kühnen, M. (2013). Determination of sustainability reporting: a review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding filed of research. *Journal of Cleaner Production*, 59, 5-21. DOI: 10.1016/j.jclepro.2013.07.005

Hambrick, D. C., & Mason, P. A. (1984). Upper echelons: The organization as a reflection of its top managers. *Academy of Management Review*, *9*(2), 193-206. DOI: 10.5465/amr.1984.4277628

Hasas Yeganeh, Y. (2024). *Philosophy of auditing*. 16 Edition. Scientific and Cultural Publications. https://www.iranketab.ir/book/35522 [In Persian].

Hekmat, H., Rahmani, A., & Movaffagh, S. (2025). The impact of sustainability reporting disclosure and accounting information comparability on profit continuity. *Accounting and Auditing Review*, *32*(1), 95-116. DOI: 10.22059/acctgrev.2025.374762.1008939 [In Persian].

Higgins, C., Stubbs, W., & Milne, M. (2018). Is sustainability reporting becoming institutionalized? The role of an issues-based field. *Journal of Business Ethics*, *147*(2), 309-326. DOI: 10.1007/s10551-015-2931-7

Hosseini, S. A., & Khoeini, M. (2020). Theoretical basics of managers' optimism and its measurement. *Accounting and Auditing Studies*, *9*(33), 5-24. DOI: https://10.22034/iaas.2020.107629 [In Persian].

Hoseinimasoom, M., Garkaz, M., Saeedi, P., & Matoufi, A. (2020). Performance of managers in facing earnings thresholds: Evidence from the role of sustainability reporting. *Applied Research in Financial Reporting*, *8*(2), 141-168. https://www.arfr.ir/article_104487.html [In Persian].

Jia, Y., Lent, L. V., & Zeng, Y. (2014). Masculinity, testosterone, and financial misreporting. *Journal of Accounting Research*, *52*(5), 1195–1246. DOI: 10.1111/1475-679X.12065

Kalbuana, N., Taqi, M., Uzliawati, L., & Ramdhani, D. (2023). CEO narcissism, corporate governance, financial distress, and company size on corporate tax avoidance. *Cogent Business & Management*, 10, 1-22. DOI: 10.1080/23311975.2023.2167550

Khajavi, S., Dehghani Sa'di, A., & Gerami Shirazi, F. (2017). CEO narcissism impacts on earnings management and financial performance. *Journal of Accounting Advances*, *8*(2), 123-149. DOI: 10.22099/jaa.2017.4052 [In Persian].

Kazemi, M., Barzegar, Gh., & Malekian, E. (2024). Identifying the requirements, challenges, obstacles and consequences of the implementation of assurance on sustainability reporting of companies in Iran with thematic analysis approach. *Journal of Accounting Knowledge*, Articles in Press. DOI: 10.22103/jak.2024.23088.4025 [In Persian].

Liao, F., Hu, Y., & Ye, S. (2024). Corporate social responsibility and green supply chain efficiency: Conditioning effects based on CEO narcissism. *Humanities & Social Sciences Communications*, *11*(1), 1-11. DOI: 10.1057/s41599-023-02237-1

Lou, Y. I., & Wang, M. L. (2009). Fraud risk factor of the fraud triangle assessing the likelihood of fraudulent financial reporting. *Journal of Business & Economics Research*, *7*(2), 61-78. DOI: 10.19030/jber.v7i2.2262

Mahdavi, Gh., & Namjooi M. (2024). Investigating the relationship between discretionary accruals and credit rating by considering the moderating effect of managers' narcissism. *Value and Behavioral Accounting*, *8*(16), 101-138. DOI: 10.61186/11pc.8.16.101 [In Persian].

Mahdavi, Gh., & Sadeghi, M. (2023). Investigating the moderating effect of business strategy on the relationship between fraudulent financial reporting and sustainability. *Financial Accounting Knowledge*, *10*(2), 67-96. DOI: 10.30479/jfak.2023.18754.3091 [In Persian].

Masoumi, S. R., Salehnejad S. H., & Zabihi Zarrin Kalaii A. (2018). Identifying variables affecting the level of sustainability reporting of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Auditing Knowledge*, *18*(70), 195-221. https://www.sid.ir/paper/511127 [In Persian].

Mehrabanpour, M. R., & Telejerdi, A. G. (2019). Developing a model of factors affecting fraud risk assessment in Iran. *Auditing Knowledge*, *21*(85), 110-135. https://www.magiran.com/p2411200 [In Persian].

Mohammadi, O., Givaki, E., kabiri, M., & Moslemi, A. (2021). An investigation on the impacts of corporate governance mechanisms and corporate social responsibility on CEO behavioral disorders. *Financial Accounting Research*, *13*(3), 35-64. DOI: 10.22108/far.2021.129357.1779 [In Persian].

Mulyani, S., Kasim, E., Yadiati, W., & Umar, H. (2019). Influence of accounting information systems and internal audit on fraudulent financial reporting. *Opción, Año*, *35*(21), 323-338. produccioncientificaluz.org/24701

Murphy, P. R. (2012). Attitude, machiavellianism and rationalization of misreporting. *Accounting, Organizations and Society*, *37*(4), 242-259. DOI: 10.1016/j.aos.2012.04.002

Naderi, M., Mahmoudi, M., & Yazdani, S. (2022). Provide a measurement model for error management and its effect on fraudulent financial reporting with emphasis on the role of the audit quality. *Journal of Accounting Knowledge*, *13*(2), 53-82. DOI: 10.22103/jak.2021.17733.3507 [In Persian].

Panahi Dorcheh, M., Didar, H., Mansourfar, G., Heydari, M., & Ashtab, A. (2025). Material sustainability information disclosure and company performance: The moderating role of business strategy. *Accounting and Auditing Review*, *32*(1), 63-94. DOI: 10.22059/acctgrev.2024.382288.1009015 [In Persian].

Porter, M. E., & Vanderlinde, C. (1995). Towards a new conception of the environment competitiveness relationship. *Journal of Economic Prospectives*, *9*(4), 97-118. DOI: 10.1257/jep.9.4.97

Rahimi, A., & Kiani, A. (2013). The effect of accounting comparability on financial reporting quality and tax avoidance. *Financial Accounting and Auditing Research*, *16*(1), 187-218. DOI: 10.30495/faar.709450 [In Persian].

Ravisankar, P., Ravi, V., Rao, G, R., & Bose, I. (2011). Detection of financial statement fraud and feature selection using data mining techniques. *Decision Support Systems*, *50*(2), 491-500. DOI: 10.1016/j.dss.2010.11.006

Saghafi, A., & Hasanzadeh Diva, S. M. (2021). Managerial motivations in fraudulent financial reporting according to cumulative perspective theory. *Accounting and Auditing Review*, *28*(4), 598-615. DOI: 10.22059/acctgrev.1008460 [In Persian].

Şahin, Z., & Çankaya, F. (2020). The importance of sustainability and sustainability reporting. *New Approaches to CSR, Sustainability and Accountability*, 1, 45-59. DOI: 10.1007/978-981-32-9588-9_4

Sonia, D., & Khafid, M. (2020). The effect of liquidity, leverage, and audit committee on sustainability report disclosure with profitability as a mediating variable. *Accounting Analysis Journal*, *9*(2), 95-102. DOI: 10.15294/aaj.v9i2.31060

Souza, J. A. S., Flach, L., Borba, J. A., & Broietti, C. (2019). Financial reporting quality and sustainability information disclosure in Brazil. *Brazilian Business Review*, *16*(6), 556-575. DOI: 10.15728/bbr.2019.16.6.2

Tanjung, A. H., & Maghfiroh, A. (2023). Detecting fraudulent financial reporting with financial ratios: Case study on Indonesia Stock Exchange. *European Journal of Business and Management Research*, *8*(3), 298–304. DOI: 10.24018/ejbmr.2023.8.3.1985

Utami, I., Wijono, S., Noviyanti, S., & Mohamad, N. (2019). Fraud diamond, machiavellanism and fraud intention. *International Journal of Ethics and Systems*, *35*(4), 531-544. DOI: 10.1108/IJOES-02-2019-0042

Wolf, D. T., & Hermanson, D. R. (2004). The fraud diamond: Considering the four elements of fraud. *CPA Journal*, *74*(12), 38-42. https://www.researchgate.net/publication/284632901

World Commission on Environment and Development (WCED) (1987). *Our Common Future*, Oxford University Press, Oxford. https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf

Zahamatkesh, Z., Shahrestani, S., & Hosseinipour, M. (2014). The effect of narcissism and managers' characteristics on the level of sustainability reporting disclosure of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Scientific Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, *6*(23), 1284-1308. https://www.majournal.ir/index.php/ma/article/view/1788 [In Persian].

Zanganeh, J., Ashrafi, M., Abbasi, E., & Naderian, A. (2012). The effect of CEO optimism and short-sightedness on the dimensions of corporate risk management about the moderating role of political connections and CEO efficiency. *Accounting and Social Interests*, *12*(3), 103-134. DOI: 10.22051/jaasci.2022.39804.1686 [In Persian].